Masawirqaade: Colourbox

5. Sida qoys loo dhisto iyo sida carruur dalka Iswiidhan loogu korsado

Tusmada

Siyaabaha kala duwan ee lammaaneyaasha u wada nol yihiin

Xanaaneeynta caruurta iyo da' yarta

Xannaanada carruurta

Dugsiyada hoose-dhexe

Dugsiyada sare

Dugsiyada iyo demoqraddiyada

Kaalmo-dhaqaalaha loogu talagalay qoysaska

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Siyaabaha kala duwan ee lammaaneyaasha u wada nol yihiin

Iswiidhan waxaa caadi ka ah in lammaanayaashu isla deggaan, islana guri galaan, iyaga oo aan is guursan, carruurtana ay sidaas isku wada dhalaan. Dad badan ayaa doorto in ay is guursan. Waxay doortaan in ay isla wada deggennaadaan, sambo.

Guur

Guurka mecnihiis waa in laba qof isguursadaan. Iswiidan waxaa la oggol yahay qofka in uu guursado marka uu gaaro 18 sano. Sharciga dalka ayee sidaan ku dhigan tahay. Sharciga waxuu khuseeyaa dadka dhamaantood xataa haddii uu san qofka aheeyn muwaadin iswiidhish. Waxaa laga yaabaa in dalal kale ka jiraan sharci ka duwan. Laakin Hey'adda dowlada Iswiidhan waxeey aqbalayaan lee guurka raacsan qaanuunka ama sharciga Iswiidhan.

Masawirqaade: Colourbox

Inta aadan guursan waa in aad codsataa baaritaanka caqabada guurka (hindersprövning). Waa baaritaan lagu sameeyo qofka guursanaya, oo ah in eey san jirin caqabad hor istaageeyso in aad guursato. Baaritaanka waxaa sameeyso Hey'adda canshuuraha ee ku taalo gobolka aad ka diiwaangashantahay. Haddii ee san jirin caqabad guur waxaa lagu siinaayaa cadeeyn aad isticmaali karto mudo afar bilood

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

ah. Waxaad cadeeynta uu qaadaneeysaa isku-nikaaxiyaha. Haddii aad adiga ama qofka aad gursaneeysid uu san Iswiidhan daganeeyn, waxaa baaritaanka lagu sameeyna dalka uu qofkaas ka diiwangalsanyahay.

Markii la fiiriyo sharciga Iswiidhan, waxyaalaha hor istaago karo nikaaxa waa:

- haddii labada qof mid ka mid ah ka hooseeyo 18 sano
- haddii aad qaraboo dhow tihiin qofka aad damacsantahay in aad guursato
- haddii labada qof mid ka mid ah uu qof kale qabo ama uu diiwan galsan yahay lamaane kale

Waa sharcidarro in qof guur lagu qasbo. Mecnaheed waa in uu san qof, qof-kale ku qasbi karin guur. Dadka dhamaantood ayaga ayaa dooranaayo qofka aay guursanayaan.

Waxaad markasto xaq uu lee dahay in aad diido guur aadan raali ka aheyn.

Hay'addaha dalka Iswiidan weey diidi karaan nikaax ka dhacay dal shisheeye ah, haddii mid ka mid ah labada qof lagu qasbay guurkasi.

Nikaaxa waa dhacdoonka laba qof isku guursanayaan. Nikaaxa waxuu noqon karaa mid diimeed ama mid madani ah. Sida uu nikaaxa u noqdo mid sax ah, waa in qofka isku nikaaxinaayo uu rukhsad ka heeystaa hey'ad dowladeed.

Sawir: Johnér

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Wuxuu noqon karaa qof wadaad masiixi ah, imaam ama xirfadiisa ah in uu dadka isku nikaaxo. Nikaaxa madaniga ah waxa sameeyo qof maamulka gobolka uu xil saaray. Nikaaxa madaniga ah waa dhacdo aan lug ku laheeyn diin. Haddii nikaxa lagu fulinaayo hab diimeed oo qofka isku nikaxinaayo yahay qof aan rukhsad uu laheeyn, hadaba nikaaxas ma ahan mid sharci ahaan uu jiro. Si nikaaxu uu noqdo mid sharci ahaan uu jiro waxaa shardi ah oo kale nikaaxa madaniga ah.

Iswiidhan guurka looma fiiriyo dhanka jinsiga. Taasi mecnaheed waa in labada qof ee isku jinsiga ah is guursan karaan. Isku nikaaxiyaha rukhsada leh ma diido karo in uu isku nikaaxiyo labo qof oo isku jinsi ah. Laakin isku nikaaxiyaha ka tirsan urur diimeed, sida wadaadka masiixga joogo kaniisada iswiidhishka, waxuu kala dooran karaa in uu ogalaado ama diido. Haddii wadaada masiixga ah mid ka mid ah uu diido mid kale ayaa la weeydiisan karaa.

Dadka iska qabo waxaa khuseeyo sharciga lagu magacaabo xeerka guurka. Xeerka guurka waxaa ka mid ah nidaamka dhaxalka oo qeexaayo in haddii labada qof ee isqabto midkood dhinto, kan kale iyo caruurta ayaa markasto dhaxlaayo hantida dhammanteed.

In dheeraad ah oo ku saabsan dhaxalka ka akhriso qeeybta 8.

Lammaneyaasha wada-nol

Marka ee labo qof isla nool yihiin ayagoo isguursan, waxaa loo magacabaa sambo.

Iswiidhan iyo dalalka ku yaalo waqooyiga yurub waa caadi wada-nolanshada noocaani ah. Waxaa kale oo ka caadi ah in labada qof ay carruur isku dhallaan iyagoo aanan isguursan. Waxaa jira sharci qeexaya wada deggenaashaha. Sharcigaas wuxuu ku saabsan yahay guryaha ay deggen yihiin iyo waxyaabaha hantidooda ah. Haddii mid ka mid ah labada qof ee wada deggan uu dhinto, kan kale wuxuu xaq u leeyahay inuu gurigaas sii deggenaado. Waxaa uu qofkaas xaq u leeyahay alaabtii guriga taallay ee ay wada lahaan jireen. Si uu qofkaas uu dhaxlo qofka kale hantidiis kale, tusaale lacagta ku jirto bangiga, waa in horay uu jirtay waraaqada daradaaranka qoraalka ah.

Is furid

Iswiidan ninka iyo afaduba way dalban karaan furitaan, xitaa haddii midkood u arrintas diidan yahay. Haddii aad

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

doonaysid furitaan, (kala tagid) la xiriir maxkamadda darajada koowaad ee ku taal degmada aad ka diiwaan gashan tahay. Waxaad dalbaneysaa furriin (Furitaan sharciyeysan).

Adiga iyo xaaskaga/nikaada ayaa wada buuxin kara warqadda codsiga furitaanka. Haddii aadan heshiis ku aheeyn adiga keliga ayaa buuxin karo oo dalban kara furitaan.

Haddii aad wadajir u dalbateen inaad isfurtaan oo aydaan carruur haysan, waxay maxkamaddu go'aan arrintiina uga gaaraysaa sida ugu dakhsida badan. Haddii aad haysataan carruur ka yar 16 sano ama midkiina rabin furtaanka, waxaa la idin siinayaa wakhti ka soo fiirsasho ah. Taasi macnaheeda ah waxaa weeyaan inaad wakhtigaas kaga soo fakirtaan arrinta. Wakhtiga ka soo fiirsashada ugu yaraan waa lix billood, ugu badnaanna waa hal sano.

Haddii lixdaas billood kaddib aad weli doonayso furitaankii, waa in aad adigu la xiriirto maxkamadda degmada. Taas waxaa la yiraahdaa hirgelinta furitaanka. Haddii aadan maxkamadda warqad u dirin aadna ka codsan fulinta codsigii furitaanka, waxay maxkamadda ciribtiraysa codsigaagii. Haddii maxkamadda ay ka shakiso in guurku uu markiisa horeba ahaa mid qofka la qasbay, waxay maxkamadda xaaladaas ka soo fiirsasho la'aan go'aaminaysa furitaan.

Xannaanaynta carruurta

Xannaanaynta carruurta waxay tahay xuquuqda iyo waajibaadka saaran qofka xilhayeha xannaanadda oo badanaa ah waalidka. Taasi mecnaheed waxeey tahay in xananeeynta caruurta aad ku leedahay xuquuq iyo waajibaad ku saaran. Carruurta waxay xaq ku leeyihiin xannaanyn inta ay ka gaarayaan da'da 18 sano. Waxaa ku saaran waajib masruufid illaa uu ilmuhu ka gaarayo 21 sano waa haddii uu dhigto dugsi sare.

Xannaanaynta wadaagan waxaa loola jeeda in waalidiinta labadoodaba mas'uul ka yihiin carruurtooda. Waa in si wadajir ah u go'aamiyaan arrimaha carruutooda khuseeyso. Labada waalidba waxaa saaran isku waajibaad xitaa haddii laba waalid aysan isla wada nolayn. Qofka ah xilhayeha xannaanadda cunugga wuxuu xaq ku leeyahay in warbixin carruurtiisa ku saasban la siiyo. Macneheeda waxay tahay in aad xaq uu lee dahay in waxii caruurtaada ku saabsan ku soo wargaliyaan maamulka dugsiga xannaanadda, dugsiyada

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

caadiga, xarumaha daryeel-caafimaadeedka, maamulka adeegga bulshada, booliska iyo hay'adaha.

In waalid keligiis la siiyo xilhaynta xannaanada mecnaheed waa waalidkaas kaligiis saaran tahay mas'uuliyada canuga iyo go'aamada ku saabsan canuga. Haddii labada qof ay is qabaan waxay wadajir uu leeyihiin xilhaynta xannaanadda carruurtooda. Haddiise ay is qabin waa in warqad ku buuxiyaan maamulka bulshada (xafiiska arrimaha qoysaska) oo lagu cadeeya aabaha cunugga dhalay. Markaas kaddib ayaa labadiinaba wadajir fursad ugu heleysaan xilhaynta xannaanadda carruurta.

Haddii ay is furayaan oona ay ku heshiin karin xilhaynta xannaanadda, waa in xafiiska arrimaha qoysaska la xiriiraan. Wuxuu xafiiskas arrimaha qoyska idinka caawin karaa xal u helida qilaafka taagan. Haddii eey heshiin waayaan waxeey arinta noqoneeysaa mid uu taalo maxkamada degmada. Maxkamada waxeey markaasi ka codsaneeysaa in xafiiska arrimaha qoyska baaritaan sameeyo inta ee san maxkamada go'aan ku soo gaarin waalidka la siinaayo xilheeynta xanaanad iyo meesha uu canuga dagaayo.

Xanaaneeynta caruurta iyo da' yarta

Waalidka iyo qofka kale ee xilhayeha xannaanadda cunugga ayee saaran tahay mas'uuliyada xanaanada carrurta laakin waxaa jiro caawinaad ee ka heli karaan bulshada. Caruurta iyo dhallinyarada Iswiidhan joogo dhamaantood waxeey xaq uu lee yihiin xanaano carruureed, iskool iyo daryeel caafimaad.

Waalidiinta badankood waxeey xariir fiican la lee yiihin xarunta daryeelka caafimaadka hooyada (MVC) inta uu canuga dhalanin kadibna waxeey xiriir la leeyihiin rugta caafimaadka dhallaanka marka uu ilmuhu dhasho illaa oo kasoo koraayo. Waxaa halkaas ka shaqeeyo umuliso, kaalkaaliyaal iyo dhakhtar. Booqashada rugta caafimaadka hooyada iyo dhallaanka waa lacag la'aan.

Xarunta daryeelka hooyooyinka

Qaabbilaadda umulisada iyo xarunta daryeelka hooyoyinka, (MVC) waa xarun loogu tala galay in lagu baaro caafimaadka cunuga iyo caafimaadkaada si loo ogaado in wax kasta eey okeey

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Sawir: Johnér

yihiin. Umulisada weey miisaameysaa, cabbireysaa waxeyna siineysaa wadahadal ku saabsan uurka iyo foosha waxeeyna ka jawaabeysaa su'aalaha eey waalidiinta cusub qabaan.

Xarunta daryeelka hooyooyinka waxay qabanqaabisaa kulammo oo uurleyda ka heli karto warbixinno xiriir la leh uur-qabida, dhalmada iyo naasnuujinta. Waalidka caadi ahaan wuu ka qaybgalaa kulamadaas iyo booqashooyinka. Waxaa kaloo caadi ka ah in waalidka kale uu goobjoog ka noqdaan markii hooyada ay ummulayso.

Rugta daryeelka caafimaadka carruurta

Rugta daryeelka caafimaadka carruurta (BVC) waxeey caawinaad siiyaan waalidka waxeeyna baaraan caafimaadka canuga inuu sida la rabo u koraayo oo waxkastana sidii la rabay yihiin. Waxaa kaloo heli kartaa talooyin iyo caawimaad ku saabsan sida ugu wanaagsan ee aad u xanaaneyn kartid cunugaaga. Waalidku wuxuu rugta daryeelka caafimaadka carruurta ka heli karaa talooyin ku saabsan korniinka dhallanka, naas-nuujinta, raashinka iyo cudurrada. Dhalmada kaddib markii ummusha ay gurigeed ku soo laabato, waa in khadka taleefanka rugta daryeelka caafimaadka carruurta kula xiriirtaa oo ay ballanka kulanka ugu horeeyo qabsataa. Kulanka koobaad waxaa marmar lagu qabtaa guriga. Xilliga kullanka kalkaalisada waxay ka warbixinaysaa hawlaha rugta daryeelka caafimaadka carruurta, waxeeyna baaraysa caafimaadka dhallanka. Waxaa kaloo dhallanka baari doono dhakhtar. Booqashada dakhtarka rugta daryeelka caafimaadka carruurta ee ugu horeeyso caadi ahaan waxay ku aadan tahay markii cunugga u jiro lex ilaa sideed toddobaad. Kadibna

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

waxaa ka danbeeyo booqashooyin badan oo lagu baaraayo caafimaadka sanadkasto ilaa uu canuga iskuul ka bilbaayo.

Rugta daryeelka caafimaadka waxaa waalidka loogu soo bandhigaa tallalida canuga. Iswiidhan waxeey lee dahay barnaamij tallaal oo carruta looga tallalo sagaal cudur oo ay ka mid yihiin cudurka qallalka, xiiqdheer, dhuungooyo, teetano, jadeeco, cudurka faafo oo damanka barariyo iyo cudur finan yar-yar leh. Fikrada laga lee yahay barnaamijka tallaalka waa in canuga uu uhelo difaac cudurada iyo in aan la isqabadsiin.

Daryeelka caafimaadka dugsiyada

Marka ee carruurta dugsi dhigtaan waxeey uu tagaan daryeelka caafimaadka dugsiyada si ee ugu hortagaan caafimaad dari.

Dhamaan ardayda dhigto fasalka barbaarinta dugsiga hoose-dhexe iyo dugsi sare, waxeey xaq uu lee yihiin daryeelka caafimaadka dugsiyada.

Ardayda waxaa loo soobandhigaa booqasho-caafimaad sadax jeer in ee boqdaan mudada dugsiga hoose-dhexe iyo hal jeer inta ee dhiganayaan dugsiga sare. Booqashada-caafimaadka waxeey ka kooban tahay wadahadal caafimaad, koontaroolida dhirirka, miisaanka, aragtida iyo dhabarka. Dugsiyada waxaa kale oo joogo shaqaale ka wadashaqeeyo caafimaadka ardayda. Waxeey ahaan karaan lataliyaasha, kalkaaliyaasha, maamulyaasha dugsiga iyo macalimiinta.

Gabdhaha dhigta fasallada 5 ama 6 waxaa la siinayaa oo loosoo bandhigayaa tallaalka (HPV). Tallaalka waxuu ka celinayaan oo uu ka hor istaagayaa kansarka ku dhaca afka hore ee ilma galeenka.

In waalid lagu ahaado dal cusub

U guurida dal kale waa is bedel weyn oo qofka wayn iyo carruurta saamayn wayn ku yeelanayso. Markii waalidka loo bardhiga carrurtaa ayaa marmarka qaarkood la sahlan tahay laqabsashada bulshada cusub. Sidaas darteed ayuu waalidka uu noqon karaa mid canuga aan ka marmin markii la xariiraayo meelaha kala duwan ee bulshada. Taasi waxeey qooyska uu keeni kartaa in xilkii waalidka iyo caruurta is badalaan waxeyna noqoneysaa mararka qaar in cunuga la saaro mas'uuliyad weyn. Carruurta waxey tusaale ahaan turjumaan u noqonayaan waalidiintooda markey xiriir la

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Sawir: Calle Bredberg, Magaalada Göteborg

sameeynayaan iskoolka xanaanada, iskoolka, xafiisyada dowladda iyo goobaha caafimaadka.

Sidaas darteedna ayee muhiim u tahay in waalidka uu wax ka garto bulshada ee reerka usoo guureen isla markaana uu fahmo in xaaladda cusub ee carruurtooda eey iyaga xattaa qeyb ka yihiin. Markaas ayaa waalidka helayaan hab wanaagsan oo xoogan oo canuga ugu abuuraan bey'ad fiican oo aamin ah. Haddii uu qooyska dhan wada fahamsanyahay bulshada cusub uu hadanana arki karo farqiyada iyo waxyaalaha ee iskaga mid yihiin meeshi uu ka yimid, waxuu canuga sidaas ku helaa nolol xasillan. Dhalinyaro badan marka ee xilliga dhalinyarnimada gaaran waxeey isku dayaan in ee iska xureeyaan waalidka. Waxeey doonayaan in isku filnaadaan oo isku diyaariyaan mustaqbalka. Waalidka waxaa mas'uuliyad uga saaran tahay in caruurta uu ee ku taageeraan hoowlahooda mustaqbaleed. Waa muhiim in waalidka uu helo hab isku dheeli tirid leh oo xad ugu yeelo canuga. Isla markaana canuga waa in uu ku hormaaraa dalka cusub.

Jaceeyl iyo xariir

Bulshooyinka iyo dhaqamada waa ku kala duwnaan karaan sida loo arko jaceeyl iyo xariir. Isla markaana waxeey ku xiran tahay qofka sida uu yahay. Dad badan oo Iswiidhan joogo waxaa caadi la ah in ee qofka ee jeclyihiin isla degaan ama caruur iska dhalaan ayagoo is guursan. Sido kale waxuu dadka badankiisa u furfuran yahay dhalinyarka jaceeylkooda, xariirkooda iyo hab-galmadooda. Dhallinyaro badan waxeey leeyihiin hal ama qaar badan oo uu xiriir jaceyl uu ka dhaxeeyo marka eey korayaan.

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Sharciga mamnuucaya jirdilda carruurta

Iswiidhan waxaa ka jiro sharci la yiraahdo Xeerka waalidiinta. Xeerkaas waxaa ku qoran in carruurta ay xaq ku leeyihiin daryeelid, xannaanayn, badbaadin iyo barbaarin wanaagsan. Qeeyb ka mid ah xeerkaas waxaa lagu magacaabaa anti-agalagen, wuxuuna hirgalay markii sannadka u ahaa 1979. Erayga aga waa eray iswiidhishka uu isticmaali jireen marka canuga barbaarin awgeed loo garaaco. Sharcigaan waxuu mamnuuca in barbaarinta awgeed carruurta loo geysto dhammaan falalka ku salaysan jirdil iyo fal wax yeelaayo caafimaadka maskaxdooda. Jirdilka jirka waa nooc kasto oo ka mid ah xoog-isticmaalka jirka loo geeysto. Waxaa xattaa mamnuuc ah jug fudud, timo-jiidida iyo qanjaruufada.

Dhinaca kale dabcan halis ka badbaadin awgeed, waa laga fogeyn karaa cunugga wax halis ah sida maakinada cuntada lagu karsado oo kulul, dariishad furan ama kale oo dhaawac u geysan kara cunugga.

Waxyeelka caafimaadka maskaxda wuxuu noqon karaa hanjibaad, cabsi-gelin, cidlayn ama qol ku xirid. Falalka waxyeela caafimaadka maskaxda iyo jirkaba waxeey dhawaacayaan kalsooniqabka iyo korniinka cunuga.

Masawirqaade: Colourbox

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Aragtida xiriirka la leh barbaarinta carruurta ee Iswiidhan

Waalidiinta badankooda jacaylka ay carruurtooda u qaban ayaa ah arrinta ugu muhimsan noloshooda. Cunug kasta wuxuu u baahan yahay qof waalid ah iyo qof wayn. Qofka wayn wuxuu cunugga siinayaa hogaamin, dhiirigelin iyo jacayl. Mida kalena waxuu qofka wayn cunugga u yeelayaa xaddayn. Kalsooni qabka cunugga waa waxeey ku xiran tahay qaabka loo soo barbaariyay, taasoo aad muhim u ah. Cunugga hab wanaagsan ku soo barbaaray wuxuu ku guulaysta waxbarashada iyo nolasha mustaqbalka.

Boqolkii sano ayee wax badan iska beddeleen aragtida barbaarinta carruurta ee Iswiidhan. Intii lagu jiray bilaawgii 1900-yimadii waalid badan waxeey ahaayeen kuwo adag. Waxaan muhiim aheeyd in canuga uu dhageeysto dadka waaweeyn. Jirdil ciqaabeedka, aga, waxaa dad badan uu arkaayeen qeeyb ka mid ah barbaarista.

1950-yimadii yio 1960-yimadoo ayaa dad badan ka soo horjeesteen barbaarinta adag ee nuucaas ah. Dad badan ayaa badalay sida ee uu arkaayeen barbaarinta-caruurta. Waxaa laga sii hadlay in loo barbaarista carruurta ku dhisnaato xushmad loo lee yahay. Laakin waxaa wali caadi aheeyd in carruurta barbaarin awgeed loo ciqaabo.

1970-yimadii waxeey soo badatay aragtida demoqraadiyada maanta ee ku saabsan barbaarinta-carruurta. Ula jeedada laga lee yahay waa in canuga uu kaligiis fakaro, mas'uuliyadana kadibna noqdo qof madaxbanaan oo leh kalsooni fiican.

Masawirqaade: Colourbox

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Adeegga bulshada

Xafiiska adeegga bulshada wuxuu siyaabo kala duwan uga shaqeeyaa in caruurta iyo dhalinyarada ey helaan barbaarin sugan. Haddii qoysku u qabo dhibaato-qoyseed, wuxuu caawinaad kala xiriiri karaa Xafiiska adeegga bulshada ama xafiiska arrimaha qoysaska ka yaalo degmada. In la doonto caawimaad ku saabsan sidii aad u noqon laheyd waalid fiican waa qaab ka mid ah qaadidda mas'uuliyadda waalidnimo. Waalidiinta dalbada oo raadsada caawimaadda waqti hore waxeey hadhoow ka fakadaan ineey ciyaalka ka halllaabaan.

Marka uu cunug ku suganyahay xaalad xun waxaa wada shaqeeya xafiiska adeega bulshada iyo dad kale si eey wada jir u suurto galiyaan inuu cunuga ku noolaado nolol wanaagsan. Xafiiska bulshada waxuu aqoon u leeyahay inuu ka shaqeeyo dhibaatooyinka kala duwan ee qoysaska. waxeey tusaale ahaan noqon karaan dagaal badan oo guriga ah, waalidiin ka walwalsan caafimaadkooda oo weydiinaya haddii eey carruurtooda saameyneyso, carruur cidlo dareensan, carruur kufsi, hanjabaad, cunsurinimo loo geystay, carruur dambi gashay, carruur khamri cabaya ama mukhaadaraad ama carruur la nool qoysas aalkoliistayaal ah.

Xafiiska adeegga bulshada waa in uu baaritaan ku dhaqaaqa haddii uu helo dacwad ku saabsan in canuga si xun loola dhaqmo. Dacwaddaas waxey ka imaan kartaa tusaale ahan, macalin, mudiir, boliis ama shaqaalaha caafimaadka. Waa waajib saaran ineey dacwad ka gudbiyaan haddii eey walaac ka muujiyaan xaaladda ilmaha. Waxeey kaloo ahaan kartaa qof xiriir la sameeyay qoyska oo walaac ka muujiyay xaaladda cunuga. Marka xafiiska adeega bulshada ey dacwada soo gaarto waxuu go'aaminyaa in cunuga durbadiiba gabbaad la siinayo. Xafiiska waxuu kaloo bilaabayaaa baaritaan ku saabsan caawimaadda eey qoyska iyo cunugaba u baahanyihiin. Waalidiinta iyo carruurta labadaba qeyb ayey ka haanayaan baaritaanka.

Waxaa caadaa in xafiiska adeegga bulshada iyo qoyska eey isku af gartaan cawimaadda uu qoyska u baahanyahay. Marka koowaad caawimaadda uu xafiiska adeegga bulshada haayo in lala siinayo waalidiinta ayaa la saxiixayaa.

Haddii eey jiraan khatar ku saabsan ilmaha caafimaadkiisa ama korriinkiisa sababo la xiriira xaalka gurigiisa ama sida uu u dhaqmaayo, markaas waxey xafiiska adeegga bulshada go'aamin karaan go'aan lid ku ah waxa eey waalidiinta

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

rabaan. Waxey ahaan kartaa in cunuga uu waqti gaaban ama mid dheer uu la degnaado qoys kale ama guri xanaano oo leh goob daryeel (HVB).

Xannaanada carruurta

Goobaha xannaanad carruurta waa magaca ee wada waadagaan meelaha caruurta lagu barbaaro. Goobaha xannaanad carruurta waxaa ka mid ah, sidaa dugsiyada xanaanada, guriga xannaanada carruurta iyo dugsiga xilli firaaqaha. Goobahas ayee carruurta joogi karaan markii waalidiinta ay shaqaynayaan ama waxbaranayaan.

Degmo kasta waxay leedahay Xannaanada carruurta u maamulo degmada. Sido kale waxaa jiro kuwo madaxbannaan ama kuwo gaar ahaan ee shirkado ama ururo uu maamulaan. Carruurta da'doodu u dhexeyso hal ilaa shan sano waxay xaq u leeyihiin in lagu xannaanadeeyo dugsiga xannaanadda ama qoysaska hoygooda carruur kale ku xannaanadeeyo. Waalidka shaqo-goobka ah ama cunug kale guriga fasaxa ugu heeysto, wuxuu xaq ku leeyahay xannaanada carruurta qiyaastii saddex saacadood maalintii ama 15 saacadood/toddobaadkii.

Sawir: Johnér

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Dugsiga xanaanada

Dugsiga xannaanadda waxaa kaloo loo yaqaanno daghem iyo dagis. Waa goob arruurta da'dooda hal ilaa shan sano u dhaxeeyso lagu xannaaneeyo ilaa ay ka bilaabayaan fasalka dugsiga barbaarinta ama fasalka koowaad. Dugsiyada xannaanadda badankood waxaay adeegsadaan qaab gaar ah oo ay carruurta wax ku baraan. Waxay kale oo leeyihiin qorshaha waxbarshada. Waxaa ku qoran ereyo faraayo waxaa la rabo in carruurta ay bartaaan. Dugsiyada xannaanadda dhamaantood waxay u hawlgalaan hab waafaqsan qorshaha waxbarshada Iswiidhan.

Dugsiga xannaanadda ee albaabada u furan

Dugsiga xannaanadda ee albaabada u furan waa goob loogu tala galay waalidiinta fasaxa ku jiro iyo caruurtooda. Dugsiga xannaanadda ee albaabada u furan waxaa joogo shaqaale aqoon leh. Waana meel fiican ee lagu barto waalid iyo caruur kale. Dugsiga xannaanadda ee albaabada u furan waxeey Iswiidhan uga yaaliin degmooyin badan.

Fasalka dugsiga barbaarinta (hoowlaha lix jirka)

Carruurta dhammaantood waa in markii ay lix sano buuxsadaan boos laga siiyaa fasalka dugsiga barbaarinta. Marmarka qaarkoodna waxaa lagu magacaabaa sexårsverksamhet(hoowlaha lix jirka). Fasalka dugsiga barbaarinta waa goob carruurta dugsi-dhigasho lagu tababaro intii aysan bilaabin dugsiga hoose.

Goobaha xilli firaaqaha (fritids)

Carruurta da'dooda u dhaxayso lix ilaa labo-iyo-toban sano waxay saacadaha dugsidhigashada ka hor ee ka danbe ba xaq ku leeyihiin in ay joogaan goobaha xilli firaaqaha. Laakinse waa in saacadahaas ay waalidiinta shaqayaan ama wax bartaan. Goobta xilli firaaqaha badanaa waxeey ku taalaa isla goobta u dugsiga ku yaallo. Carruurta da'dooda u dhaxayso tobban ilaa laba-iyo-tobban sano waxeey tagi karaan goobaha xilli firaaqaha.

Guriga xannaanada carruurta/Xannaanaynta waxbarashada ku salaysan

Qeeyb ka mid ah goobaha xanaaneeynta caruurta waxaa lagu magacaabaa Xannaanaynta waxbarashada ku salaysan ama guriga xanaanada caruurta. Qof aqoon uu leh cilmiga

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

xanaaneeynta ayaa canuga gurigaasa ku qaabilaayo oo ku heeynaayo asagoo uu qabanqaabinaayo hoowlo-barbaarin oo leh dhaqdhaqaaq waxbarasho. Carrurta dugsiyada dhigto weey tagi karaan guriga xanaanada caruurta. Waxuu gurigaas uu noqonaa sida goobta xilliga firaqaada.

Wada shaqaynta waalidiinta

Waalidku muhiim ayee yihiin xanaanada canuga. Ayagaa si fiican caruurtooda uu garanaayo. Marka uu cunuga bilaabayo dugsiga xannaanadda ama guriga xannaanada waxaa xilliyada ugu horeeya goobjoog ah qof waalidiintiisa kamid ah. Waxaa lagu magacaaba inskolning (la qabsin), waxayna qaadata qiyaastii laba todobaad. Maamulada dugsiga xannaanadda iyo goobaha xilliga firaaqada waxay wadahadal ugu yeeraan waalidiinta. Waxay waalidiinta wargeliyaan xaalada cunugga iyo sida uu ku yahay dugsiga xanaanada. Adigoo waalid ahna, waxaad ka warami kartaa sida uu aragto dugsiga xanaanada.

Codsashada booska xannaanadda carruurta

Si boos looga helo dugsiyada xanaanada iyo guriga xilliga firaaqada waa in marka hore la codsadaa boos. Taasi waxaad ku sameeyneeysaa degmadaada. Degmo kasto nidaam ayee lee dahay, laakin inta badanaa waa in aad boos ka codsataa bilooyin badan ka hor. Canuugada waa in uu ugu yaraan jiro hal sano si uu ubilaabo dugsiga xanaanada.

Dugsiyada hoose-dhexe

Dhammaan carruurta ku nol Iswiidhan waa in ay sagaal sano dhigtaan dugsiga hoose-dhexe. Taasoo ku xusan xeerka dugsiyada Iswiidhan, waxaana lagu magacaabaa waajibka-dhigashada dugsiga. Sannad-dugsiyeedka waxaa la dhigta xilliga dayrta iyo xilliga gu'ga. Waajibka-dhigashada dugsiga canuga waxuu bilaawdaa sanadka xilli dugisyeedka xilliga dayrta uu canuga gaaray 7 sano ama marka uu bilaabaayo fasalka koobaad ilaa xilliga gu'ga ee fasalka 9aad. Hoowlaha waxbarashada dugsiyada waxeey lee yihiin qorsho lagu magacaabo qorshaha-koorsooyinka iyo qorshaha-barashada. Waxaa halkaas ku qoran waxa uu canuga ku baranaayo dugsiga iyo habka waxbarashada loo socodsiinaayo. Waxbarashada iyo buugaagta lacag la'aan ayee uu yihiin caruurta ku jiro dugsiga hoose-dhexe. Sido kale qado lacag la'aan ayaa lagu siinaa dugsiga hoose-dhexe.

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Carruurta dhamaantood waxeey dugsiga hoosedhexe dhigtaan 9 sano.

Masawirqaade: Colourbox

Waalidku wuxuu xaq uu lee yahay in canugiisa u doorto dugsiga. Caruurta markasto waxeey xaq uu lee yihiin in ee boos-dugsiyeed ka helaan meesha ee degan yihiin. Haddii aad dooneeyso in aad dugsi kale uga dalabto, waxaad la xariireeysaa maamulaha dugsiga aad la dooneeysid canugaada. Canuga wuu bilaabi karaa dugsiga haddii uu boos ka banaan yahay.

Carruurta aan dhigan karin dugsiga hoose-dhexe ee caadiga ah, waxay dhigan karaan dugsiga hoose-dhexe oo gaar ahaan loogu tala galay carruurta eey wax si ka yihiin. Dugsiga gaarka ah waxaa ltusaale ahaan loogu tala galay caruurta dhagoolka ah ama maqalkoodu hooseeyo. Dugsiga kale ee gaarka ah, särskola, waa mid loogu tala galay caruurta garashada dhiman oo noqon karta wax eey ku dhasheen ama wax eey gadaal ka qaadeen. Ardayda dugsiyadaan dhigto waxaa waxbarashada lagu siiyaa taageeroo dheeraad ah.

Maadooyinka waxbarasho ee dugsiga hoose-dhexe

Maado waa waxa qofka loo dhigo, sida xisaabta ama af iswiidhishka. Maado kasta waxay leedahay qorshe-koorso, kaasoo eey ku qoran tahay aqoonta ardayda laga doonaayo markii u dugsiga hoose-dhexe dhameeyo.

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Waxbarashada galmada iyo wada noolaashaha

Dugsiyada Iswiidhan waxaa laga dhigta maadada xiriirka la leh galmada iyo wada nololashada, taasoo ku xusan qorshaha-waxbarshada. Waxeey ku saabsan tahay jaceeyl iyo habka uu qofka xariir ku dhisan xushmad, sinnaan iyo jaceyl uu ula yeelan karo qof kale. 50kii sano ee ugu dambeeyay ayaa dugsiyada Iswiidhan laga dhigaaye maadadda xiriirka la leh galmada iyo wada nololashada.

Shahaado

Ardayda waxeey shahaado helaan laga bilabaa fasalka 6aad. Xilli dugsiyeed kasto kadib ardayga waxaa la siiyaa shahaado. Xilli dugsiyeedka ugu danbeeyo ee fasaslka 9aad ayaa la siiyaa ardayda shahaada-dhameeystirka.

Shahaadada waxaa lagu qiimeeyaa darajooinka A, B, C, D, E ama F. Halka darajada F uu dhigan tahay in ardayga ku dhacay maadada. Darjada ugu sareeyo shahaadada waa A.

Hey’adda waxbarashada (Skolverket) ayaa go'aamisay nidaamka shahaadooyinka. Hey'adda waxbarashada waa hey'ad dowladeed oo ku raacsaan in caruurta iyo ardayda ku jiro iskuulada iswiidhishka helaan waxbarasho leh tayo iyo bey'ad fiican.

Waxbarashada luqadda

Haddii mid ka mid ah waalidiinta ama labadooduba ay yihiin kuwo ku hadla af aan ahayn af- iswiidish, waxay carruurtooda xaq u leeyihiin in loo dhigo afka hooyo. Si uu xaq ugu yeesho dhigashada waa in uu canuga aqoon asaasi ah uu lee yahay luuqada isla markaana maalin kasto ku isticmaala guriga.

Ardayga afkiisa hooyo usan ahayn af-iswiidish wuxuu xaq uu leeyahay barashada af-iswiidishka luqad labaad ahaan. Af-iswiidishka luqad labaad ahaanta waxaa loogu tala galay aradayda biloowga ah ama kuwa in yar af-iswiidishka ka yaqaanno. Maadada Af-iswiidhishka luuqada labaad ah waxeey ku heer tahay maadada iswiidhishka caadiga ah laakin wax-dhigashada waxaa loo habooneeysiiyay ardayda afkooda hooyo uusan aheeyn afka iswiidhishka.

Fasallada dugsi u diyaarinta

Waxaa jiro fasallo dugsi u diyaarin ah oo loogu tala galay carruurta dhawaan Iswiidhan yimid. Fasallada dugsi u

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

diyaarinta waxaa carruurta lagu tababaraa af-iswiidishka iyo maadooyinka qaarkood. Ardaydaas waxaa loo tababaraa hab ay ugu sii gudbaan dugsiga hoose-dhexe. Barida waxeey ku xiran tahay da'da ardayga, afka hooyo iyo aqoontiisa. Degmooyin badan ee Iswiidhan ku yaallo ayaa laga hela fasalada u diyaargaraynta.

Dugsiyada sare

Marka ee ardayda dhigtaan fasalka ugu danbeeyo ee dugsiga hoose-dhexe ayee codsan karaan dugsiga sare. Dhigashada dugsiga sare ma ahan mid qasab ah. Sido kalena waa lacag la'aan. Dhallinyarada da'dooda u dhaxaysa 16 iyo 20 sano waxay dhigan karaan dugsiga sare haddii ay oo dhamaysteen dhigashada dugsiga hoose-dhexe. Qiyaastii dhalinyarada dhammaantood waxeey doortaan in usii gudbaan waxbarashada dugsiga sare.

Dugsiga sarena waxuu lee yahay qorsho-waxbarasho iyo qorsho-koorso ee soo saartay Hey'adda waxbarashada. Qorshaha-koorsada waxaa ku qoran waxa uu ardayga aqoon uu yelnaayo marka uu dhameeyo. Nidaamka-shahaadada dugsiga sare waxuu la mid yahay midka dugsiga hoose.

Arydayga ayaa doorto dugsiga sare iyo barnaamijka uu dhiganaayo. Codsiga marka uu sameeynaayo ardayga waa in uu ku qoraa dugsiyaal iyo barnaamijyo badan. Hubaal ma ahan in uu boos ka helo dugsiga uu koobaad ka dhigtay.

Sawir: Johnér

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Barnaamijyo badan oo la raadsan karo ayaa jiro. Dugsi hoose-dhexe waxaa joogo shaqaale jiheeyo ardayga oo ku caawo isla markaana talo siiyo.

Dugsiga sare waxaa ardayda lagu bara aqoonta ay u baahan yihiin sida waxbarashada ugu sii wataan, sida jaamacad ama machad farsameed.

Si aad u akhrisatid barnaamij waxbarasho dugsi sare ah oo kuwa waddanka o dhan camal ah waa in ardayga uu ku baasaa maadada iswiidhishka, xisaabta iyo af-ingiriiska uu kusoo dhigtay dugsiga hoose-dhexe.

- Si uu bilaabo barnaamijka xirfada waa in uu ardayga ku guuleeystay ugu yaraan shan maado.
- Si uu bilaabo barnaamijka diyaarinta jaamcadaha, waa in uu ardayga ku guuleeystay ugu yaraan shan maado.

Ardayga aan ku guuleeysan maadooyinka waxeey dhigan karaan barnaamijka gogoldhigga. Barnaamijka gogoldhigga wuxuu ardayga ka caawini doonaa si uu waxbarashada ugu sii gudbo. Barnaamijka gogoldhigga waxuu uu kala baxa shan qeeyb oo kala duwan. Mid ka mid ah barnaamijyadaan waa barnaamijka gogoldhiga-luuqada oo si gaar ah loogu tala galay dhalinyarada ku cusub dalka. Waxeey dhalinyarda barnaamijkaas ku dhigtaan iswiidhishka ayagoo isla markaas dhiganaayo maadooyin kale. La xariir degmadaada si aad ula socotid fursada laga heli karo goobta aad degantahay.

In dheeraad ah oo ku saabsan barnaamijyada iyo soo galida dugsiga sare ka akhriso bogga internetka **www.utbildningsinfo.se**

Dugsiyada iyo demoqraddiyada

Arrimaha demoqraddiyada in badan ayaa looga hadlaa dugsiyada Iswiidhan. Hadafyada dugsiyada laga lee yahay waxeey tahay in ardayda noqdaan dad waaweeyn oo ka qeeyb qaato isla markaana qaado mas'uuliyada wadajirka bulshada.

Ardayda waxeey baranayaan ku noolaashaha demoqraddiyada isla markaana garanayaan xuquuqda iyo waajibaadka. Sidaas darteed ayee waxbarashadu inta badana lee dahay casharo ee ardayda ugu toobaranaayaan demoqraddiyada waxa eey tahay.

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Masawirqaade: Mikael Jönsson

Dugsiyadii waagii hore

Dugsiyada Iswiidhan aad ayay isku bedeleen laga soo bilabaa bartamihii 1900-yimadii. Waagi hore waxeey dugsiyada lahaayeen nidaamyo adag. Macallimiintu waxay garaaci jireen ardayda. Taasi waxaa la mamnuucay sanadkii 1958.

Waagaas ardayda looma oggolayn in macallinka ugu yeraan ”adiga” ama magaciisa. Waxay ku qasbanaayeen in ay yiraahdaan ”marwo” ama ”mudane”. Sannadka ugu horeeyay waxaa ardayda la siin jiray shahaado ku saabsan edebtooda. Ardaygii ku dhaca laba ama saddex maado wuxuu ku qasbanaa in sannad-dugsiyeedka u mar kale dhigto.

Dugsiyada waayahan dambe

Dugsiyada waayahan dambe waxaa ardayda ku bartaan in ee si madaxbanaan uu fikiraan. Waxeeyna fursad uu lee yihiin in saameeyn ku yeeshaan waxbarashadooda. Macalinku waa hogaamiyaha kooxda, laakin xiriirka ardayga iyo macallinka wuu wada siman yahay.

Dugsiyada Iswiidhan waxeey qabaan saldhigga-heybadda oo laga soo xigsaday Baaqa xuquuqda aadanaha ee Qaramada Midoobay. Saldhigga-heybadda waxuu ku saabsan yahay sida carruurta, dhallinyarada iyo dadka u wada dhaqmaayaan. Taasoo macneheedu tahay in dugsiyada Iswiidhan qofna aanan loo geysan karin falxun. Wiilasha iyo gabdhaha waa in fursadaha loogu siiya si sinnaan ku jirto. Rradyagu wuxuu saamayn ku yeelan karaa waxbarashada haddii u ka qaybgalo shirarka fasalada iyo golaha fasalada.

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Dugsiyada iyo qoysaska

Iswiidhan waxaa waalidka laga filaa in ee cagan uu geeystaan barashada canuga. Waalida, macalimiinta iyo ardayga waxeey ka wada shaqeeynaayaan sida ugu canuga ugu ficnaa lahaa dugsiga. Shaqaalaha joogo dugsiga waxeey doonaayaan in waalidka uu la socdo nolosha canuga iyo in waalidka og isla markaana fahamsan yihiin waxa uu canuga ka qabto dugsiga.

Xilli dugsiyeed kasta waxaa waalidiinta iyo ardayga lala yeesha wadahadalka horumarka waxbarashada ee ardayga. Xilliga wadahadalka horumarka waxbarashada ee ardayga waxay waalidiinta tartiibtooda ugu la kulmi karaan macalimiinta. Markaas wuxuu waalidku helayaa fursad u ka hadlo caawinaadda canugiisa u baahan yahay iyo sida uu horumar usameeyo waxna u barto. Xilliga wadahadalka wuxuu macallinka diyaarinayaa qorsheha horumarka ee ardayga u gaarka ah, IUP. Haddii afka hooyo ee waalidka usan ahayn af-iswiidish, wuxuu xaq ku leeyahay in xilliga wadahadalka turjumaan ah loo balamiyo.

Dugsiyada waxay kalo qabaqaabiyaan shirarka waalidiinta, kaasoo waalidiinta lagu siiyo fursad ay saamyan ugu yeeshaan dhacdooyinka dugsiyada.

Waalidiinta waxay booqan karaan dugsiga, sida ay uhelaan warbixin ku saabsan hawlaha dugsiga iyo xaalada canugooda. Mida kalena, waxay taleefan u soo diri karaan macallinka ama maamulaha dugsiga, si ee su'aallo waydiiyaan ama ka wareeystaan canugooda.

Kaalmo-dhaqaalaha loogu talagalay qoysaska

Qoysaska carruurta haysta waxay ka dalban karaan Hey'adda qasnada ceeymiska (Försäkringskassan) kaalmo-dhaqaalee, sida kabida kirada, lacagta waalidiinta, lacagta taageerada masruufka iyo lacagta daryeelida.

Qoysaska caruurta leh ee Iswiidhan dhammantod waxaa la siiyaa lacagta carruurta. Kabida kirada waxaa la siiyaa karaa qoyska dakhligiisa hooseeyo isla markaana kiradoodu badan tahay. Lacagta daryeelida waxaa la siiyaa qoyska qaba cunug itaaldarro heeyso. Haddii ee labada waalid kala tagaan midka canuga la degan yahay ayaa kaalmada

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

masruufka ka helaayo midka kale. Waa lacag loogu tala galay in ee bixiso qeeyb ka mid ah khashyada aad uu lee dahay canuga. Haddii uu waalidka kale dhiibin lacagtaas ama uu lee yahay dakhli hooseeyo waxaad lacagta ka codsan kartaa Hey'adda qasnada ceeymiska. Waa lacagtaas lagu magacaaba taageerada masruufka. Warbixin dheeraad ah waxaad ka heleysaa bogga internetka Hey'adda qasnada ceeymiska: **www.forsakringskassan.se**

Caymiska waalidiinta

Lacagta waalidiinta waxay suurtagelinaysa in waalidka u shaqadiisa fasax ka qaato, sida uu heeysto canugiisa. Lacagta waalidiinta ee ka helaan Qasnadda ceymiska waxay waalidka ka caawinaysa dhinaca dhaqaalaha, taasoo u suurtagelinayso in xilliyada ugu horeeyo uu canugiisa guriga la joogo.

Waa caadi in ragga iyo dumarka eey fasax ka qaataan shaqada ama waxbarashada si eey guriga ula joogaan carruurtooda. Laakiin wali dumarka carruurta guriga la joogo ayaa ka badan ragga. Si kor loogu qaado sinnaanta maalmaha eey fasaxa yihiin ragga iyo dumarka waxaa jira maalmo aanan lagu wareejin karin waalidka kale.

480 maalmood ayu waalidka lacagta waalidiinta qaadan karaa. Boqolkiiba 80 oo mushaharkiisa ayaa 390 maalmood ee ugu horeeya la siinayaa. 90 maalmood ee soo hartay wuxuu waalidka qaadanayaa 180 karoon maalintii.

Waalidka oo aan lahayn wax mushahar ah ama daqli hooseeya, wuxuu 480 maalmood qaadanayaa 250 karoon maalintii. Aabaha ama waalidka kale ee dhallaanka aduunka ku cusub, waxuu xaq uu lee yahay in uu shaqada ka joogo oo uu lacag ka qaato Hey'adda qasnada ceeymiska toban maalmood marka uu canuga dhasho.

Waalidka dalka ku cusub ee haysta caruur waxay codsan karaan gunnada waalidka haddii ay soo degeen Iswiidhan. Waxay heli karaan gunno ku aadan tiro ayaamo ah oo kala duwan taas oo ku xiran intay leegtahay da'da ilmaha.

Sidaaso kale wuxuu waalidku qaadan karaa lacagta waalidiinta haddii uu canugiisa jirran yahay oo ku joogaayo dugsiga. Taasoo loo yaqaanno lacagta waalidiinta kumeelgaar ah ama daryeelka carruurta, VAB. Waxaad markaas waalidka qaadanayaa boqolkiiba 80 mushaharkiisa. Wuxuu sannadkii ugu badnaan qaadan kara 120 maalmood calaa cunug.

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Aabbe waxuu ilmihiisa ka keenayaa iskoolka xanaanada carruurta.

Masawirqaade: Colourbox

Saacadaha shaqada oo hoos loo dhigay

Saacadaha shaqada oo hoos loo dhigay ayuu waalidku xaq ku leeyahay, haddii u qabo cunug weli sideed sano aan buuxsan ama weli dhigto sannad-dugsiyeedka koowaad. Mecnaheed waa in aad tusaale ahaan shaqeeyn karto lix saacdood halka aad ka shaqeeyn jirtay sideed saacadood.

Ilaalinta xuquuqda shaqalaynta

Sharcigu wuxuu shaqo-dhiibaha ka mamnuucaa in qof dumar ah oo uur leh la siiyo fursado ka xun kuwa shaqaalaha kale. Sidaaso kale waa mamnuuc in qof dumar ah uur-qabid awgeed shaqada looga buriyo.

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Kaalmo-dhaqaaleedka carruurta iyo kaalmada-ardayda

Hey'adda qasnada ceeymiska waxeey caruurta dhan uu dirta lacaga kaalmada carruurta. Lacagta kaalmada carrurta ee ugu horeeyo waxaa la bixiyaa bil kaddib dhalashada cunugga ama bil kaddib markii u cunugga u dalka Iswiidan u soo guuray. Lacagta kaalmada carrurta waxaa cunugga la siiyaa ilaa u 16 sano ka buuxsado. Waalidka qabo laba ama in kabadan oo carruur ah waxaa la siiyaa lacagta dheeraadka ee carruurta. Inta ee lacagtaas la ekaaneeyso waxeey ku xiran tahay inta canug ee ku joogto. Lacagta kaalmada caruurta waxaa la soo diraa qiyaastii bisha marka ee tahay 20. Haddii aad adiga iyo waalidka kale aad qeybsataan mas'uuliyadda sharciyeed ee carruurta waad qeybsaneeysaan lacagta kaalmada carruurta. waxaad heleysaan 625 karoon midkiiba. Waa haddii uu ilmuhu dhashay 1 maarso 2014 iyo wixii ka dambeeyay. Haddii uu ilmuhu dhashay wixii ka horreeyay 1 maarso 2014 waxaa lacagta la siinayaa waalidka cunuga dhalay. Haddii kali ku tahay lahaanshaha mas'uuliyadda sharciyeed ee ilmaha adiga ayaa lacagta oo dhan laguusoo shubayaa, waana 1 250 karoon bilwalba. Wax canshuur kama bixineeysid lacagta kaalmada caruurta ama lacagta kaalmaada caruurta ee dheeradka ah.

Lacagta kaalmada carruurtaada waxaa la soo diraa ilaa uu canuga ka gaaraayo 16 sano. Dhalinyarada u dhaxeeyo 16 iyo 20 sano ee dhigto dugsiga sare, waxeey helaan lacagta kaalmada ardayda. Lacagta kaalmada waxbarashada waa 1 250 karoon bil walba waxaa la bixiyaa toban bil, laba billaabo sibteembar illaa juun. Ugu badnaan waxey dhallinyarada heli karaan kaalmada waxbarashada illaa guga eey buuxinayaan 20 sano. Haddii dhallinyarada eey goosmadiisu badantahay waxey saameyn kartaa lacagtiisa kaalmada waxbarashada. Dhalinyarada uu dhaxeeyo 16 iyo 18 sano waxaa lacagta toos loogu diraa waalidka. Dhalinyarku marka uu gaaro 18 sano, asaga ayaa lacagta kaalmada ardayda toos loogu diraa. Haddii eey qoyska heystaan dakhli yar waxey carruurta heli karaan kaalmo lacageed oo dheeraad ah.

Hey'adda kaalmada ardayda, CSN ayaa bixiso lacagta kaalmada ardayda.

Qofka ajnabiga ah oo dugsiga sare dhiganaayo waa in marka hore uu codsiga xaqqa asaasiga ee taageerada waxbarashada dirtaa. In dheeraad ah ka akhriso **www.csn.se**

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Kabida iijaarka ee loogu tala galay qoysaska caruurta leh

Qofka carruur leh wuxuu xaq ku leeyahay in uu Lacagta kabida iijaarka codsado. Codsadeha waa in uu Iswiidhan deganyahay oo ka diiwan-gashan yahay si uu uhelo kabida iijaarka.

Haddii aad heli karto kabida iijaarka iyo in kale waxeey ku xiran tahay inta qof aad reerka ku tihiin. Waxeey kale oo ku xiran tahay heerka iijarka iyo inta lacag ee in soo gasho.

Waa muhiim in aad uga waramto Hey'adda qasnada ceeymiska haddii uu dakhliga wax iska badalo. Haddii kale waxaa waajib kaaga saarmi karaa in aad lacag celiso.

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland

Su'aalaha wadahadalka cutubka 5

Sidee uu aragta in labo wadaagan nolol iyo guri (sambo) - ayagoo is qabin?

Farqi ma uu dhaxeeyaa ama wax ee wada wadaagaan sida adiga laguugu soo koriyay iyo aragtida ku saabsan barbaarista caruurta Iswiidhan?

Gormee Xafiiska adeega bulshada uu doonan kartaa talo iyo taageero?

Xaaladahee ee ku fiican tahay in Xafiiska adeega bulshada caruur ka wado waalidkiis?

Sidee uu aragtaa in caruurta Iswiidhan badankood dhigtaan dugsiga xanaanada inta ee san bilaabin dugsi hoose?

Sidee uu aragtaa saldhigga-heybadda ee dugsiyada Iswiidhan?

Adigoo waalid ah, sidee uu taageeri kartaa waxbarashada ubadkaada?

© Maamulka magaalada Göteborg iyo Maamulka gobolka Galbeedka Götaland